

Очікувані результати реалізації цього пункту ми мали б побачити уже у 2017 році: «Розроблення та опублікування «Бюджету для громадян» – 2017 рік; встановлення зворотного зв'язку з громадянами через веб-сайт Міністерства фінансів України щодо змісту «Бюджету для громадян» – 2017 рік» [5].

Проте наскільки б гарно та доступно не був розроблений бюджет для громадян – це не буде досягненням мети, якщо не вдасться охопити велику кількість людей. Продукт стає популярним тоді, коли на нього є попит. Саме тому, окрім активізації держави в плані збільшення відкритості бюджетного процесу та донесення бюджетної політики у форматі «бюджету для громадян», необхідно активізувати громадян та створювати запит на такий продукт.

Література:

1. Малиняк Б., Горин В., Письменний В. *#аналізуємо бюджет: доступно про головне: посібник*; за ред. Б. Малиняка. Тернопіль: ZAZAPRINT, 2017. 76 с.

2. Наконечна Ю., Демиденко Л. Відкритість та прозорість державного та місцевих бюджетів в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія: Економіка*. 2016. № 10 (187). URL: http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2017/01/187_20-27.pdf.

3. Official web-site of IBP: International Budget Partnership. URL: <https://www.internationalbudget.org/opening-budgets/citizens-budgets/>.

4. Бюджет для граждан к Федеральному закону о федеральном бюджете на 2017 год и на плановый период 2018 и 2019 годов. Официальный сайт Министерства финансов РФ URL: http://minfin.ru/ru/document/?id_4=116961&area_id=4&page_id=2104&popup=Y#ixzz4yHmIZtcZ.

5. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження КМУ від 08.02.2017 р. № 142-р URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249797370>.

Погонець Ліна

Тернопільський національний економічний університет

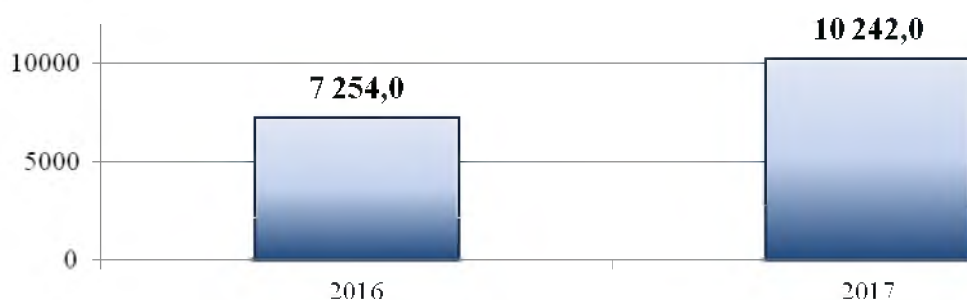
ЯКА ЦІНА ПРЕСТИЖУ ОТГ?

Протягом багатьох століть держави намагаються вирішити питання раціонального використання грошей. Однак, що треба розуміти під поняттям «раціональність»? Перш за все, раціональність полягає у тому,

що бюджетні кошти: по-перше, мають витратитися для досягнення певних цілей та задоволення потреб людей; по-друге, забезпечена відповідність ціни придбаних для державних потреб товарів і послуг їх справедливій вартості. Виходячи із цього твердження, нераціональним або неефективним використанням коштів із бюджету можна визначити здійснення видатків на потреби, які слабо відповідають інтересам суспільства, а також витрачання бюджетних ресурсів з порушенням правила справедливої вартості економічних благ.

З кожним роком ми спостерігаємо зростання видатків на місцевому рівні. Однак, таке зростання видатків не завжди супроводжується зростанням ефекту. Звісно, частково таке збільшення видатків бюджету пояснюється впливом інфляційного чинника, підвищення мінімальних стандартів оплати праці. Однак, іншим чинником, який зумовлює низьку ефективність використання бюджетних коштів, є їхнє спрямування на потреби, які не задовольняють потреби жителів того чи іншого населеного пункту. Адже сенс видатків – це не сам факт їх здійснення, а отриманий внаслідок цього результат.

Якщо проаналізувати виконання місцевих бюджетів України за 2016 рік, то можна побачити, що реформа децентралізації мала позитивний вплив на фінансове становище об'єднаних територіальних громад, адже доходи та видатки їх бюджетів до реформи і після неї значно різняться (рис. 1). Маючи у своєму розпорядженні більші обсяги ресурсів, місцеві органи влади можуть суттєво збільшити видатки на соціально-економічний розвиток відповідних територій.

Рис. 1. Надходжень до бюджетів ОТГ України (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) у 2016-2017 рр., млн. грн. [1]

Утворена у 2015 році Почаївська ОТГ включає три населені пункти. У порівнянні із 2015 роком, доходи цієї ОТГ у 2016-2017 роках значно зросли. Для прикладу, тільки у жовтні 2016 року, згідно даних Почаївської міської ради, спостерігалось перевиконання дохідної частини бюджету

ОТГ на 951,0 тис. грн. [2]. Втім, питання ефективного використання цього ресурсу в багатьох об'єднаних громадах залишається відкритим.

У додатку до Постанови КМУ від 11.10.2016 року №170 «Заходи щодо ефективного та раціонального використання державних коштів» зазначено, що органи влади мають припинити практику придбання легкових автомобілів за рахунок державних коштів. При цьому ОТГ як органи місцевого самоврядування мають право не дотримуватися вимог цього нормативного акту та купувати автомобілі у межах бюджетних призначень. Однак, факти поповнення новоствореними об'єднаними громадами автопарку для керівництва викликають неоднозначну реакцію у громадськості. Більш того, різко негативне сприйняття у населення викликають операції з придбання за рахунок бюджетних коштів так званих статусних автомобілів «престижних» марок. Риторичним залишається також питання, яким чином такі закупівлі впливають на рівень життя мешканців новостворених громад.

12 березня 2017 року ПВКФ «В.С.К.» уклав договір із Почаївською міською радою про закупівлю автомобіля RENAULT Fluence NEW 2016 року, з об'ємом двигуна 1,6 куб. см за ціною 365,0 тис. грн. Така дороговартісна закупівля була здійснена із допомогою системи закупівель ProZorro, тобто із дотриманням усіх вимог чинного законодавства. Однак, яким чином можна оцінити факт такої закупівлі з точки зору моралі? Чи належить придбання авто для потреб керівництва до найбільш нагальних проблем громади, чи буде задоволено таким використанням бюджетних коштів місцева громадськість? Ознайомлюючись із дописами в соціальних мережах, можна нерідко зустріти нарікання на стан доріг у населених пунктах Почаївської ОТГ. Для прикладу, ремонт дороги у с. Старий Тиж був проведений шляхом ямкового засипання вибоїн щебнем. Очевидно, що така «технологія» ремонту доріг замість є звичайним марнотратством, а ефект від неї мінімальний. Натомість, аргументом проти укладання асфальтного покриття доріг є відсутність коштів. Не виключено, що у громаді існує потреба в транспорті для службового користування, однак великий вибір дешевших автомобілів дає можливість її задовольнити з меншим використанням бюджетних коштів. Наприклад, придбання автомобіля тієї ж марки RENAULT Sandero обійшлося б бюджету ОТГ на 50 тис. грн дешевше [3].

Отже, ми бачимо як ефективно використовуються кошти місцевих бюджетів, що фактично формуються за рахунок наших податків. Саме ми повинні слідкувати за тим як і куди вони спрямовані. Та не лише потрібно

аналізувати, а й активно включатися в життя громади, приймати участь, пропонувати свої ідеї для того, щоб кошти із бюджету максимально задовольняли наші потреби.

Література:

1. Порівняльні дані про надходження платежів до державного та місцевих бюджетів по Тернопільській області станом на 31.07.2017 року. URL: <http://www.oda.te.gov.ua>.

2. Про внесення змін до міського бюджету на 2016 рік: Рішення Почаївської міської ради від 31.10.2016 р. №547. URL: http://pochaiv-rada.gov.ua/upload/files/2016/%E2%84%96540-578_2016.pdf.

3. Портал публічних закупівель ProZorro URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2017-02-14-001534-c>.

Скобляк Тетяна

Тернопільський національний економічний університет

СУБСИДІЇ – ЦЕ ТИМЧАСОВО ЧИ НАЗАВЖДИ?

Ми часто говоримо про Європу, і як миле нашому вуху гасло: «Україна – це Європа». Та Європа – це не закрита вечірка країн, на яку Вас запросять або ні. Це об'єднання держав з єдиним вектором розвитку, і коли хочеш бути її частиною, маєш відповідати спільному як соціальному, політичному, так і економічному курсу. Нам потрібні не лише зміни, а цілковите реформування економічної системи. А це відповідно потребує коштів бюджету, терпіння громадян та часу. Коли усвідомлюєш, чому і заради чого відбуваються дані зміни, то це вже й не так важко прийняти і жити відповідно до них.

Говоримо про актуальне і наболіле, а саме субсидії. Та для того, аби зрозуміти даний аспект, звернемось до положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Отож, цим документом визначено, що вектор розвитку нашої країни – це співдружність європейських держав. У Стратегії чітко визначено напрями розвитку нашої країни; вказано, у чому ми відстаємо від Європи та що нам варто змінити в першу чергу. Одна зі статей стратегічного документу гласить про енергонезалежність держави вже через 3 роки. Серед маленьких кроків на шляху до цієї мети є встановлення реальної ринкової ціни на газ та енергоресурси, яка до цього часу ціна штучно занижувалась. Зауважимо, що таких крок уряду